

**KONFERENCEN OM TILTRÆDELSE
AF DEN EUROPÆISKE UNION
– MONTENEGRO –**

**Bruxelles, den 12. oktober 2026
(OR. en)**

AD 86/26

LIMITE

CONF-ME 37

TILTRÆDELSESDOKUMENT

Vedr.: DEN EUROPÆISKE UNIONS FÆLLES HOLDNING
 – Kapitel 17: Økonomisk og monetær politik

DEN EUROPÆISKE UNIONS FÆLLES HOLDNING

Forhandlingskapitel 17: Økonomisk og monetær politik

Den Europæiske Unions holdning bygger på dens generelle holdning i forbindelse med tiltrædelseskonferencen med Montenegro (AD 23/12 CONF-ME 2) og er underlagt de forhandlingsprincipper, der er godkendt heri, navnlig:

- kan et synspunkt, som en af parterne giver udtryk for vedrørende et kapitel i forhandlingerne, på ingen måde foregribe den holdning, der vil blive anlagt vedrørende andre kapitler
- kan aftaler – selv delaftaler – der er indgået under forhandlinger om kapitler, der skal drøftes ét for ét, ikke betragtes som endelige, før der er opnået en samlet aftale
- kravene i punkt 24, 28, 41 og 44 i forhandlingsrammen.

EU tilskynder Montenegro til at fortsætte tilpasningen til gældende EU-ret med den bemærkning, at yderligere EU-ret kan træde i kraft inden tiltrædelsen, til at sikre konkret gennemførelse og håndhævelse heraf og til allerede inden tiltrædelsen at udvikle politikker og instrumenter, der ligger så tæt som muligt på EU's.

EU noterer sig, at Montenegro i sin forhandlingsposition AD 21/17 CONF-ME 8 + ADD 1 og addendum AD 64/26 CONF-ME 28 accepterer gældende EU-ret inden for kapitel 17 pr. 28. august 2026 og erklærer, at det vil være klar til at gennemføre den på tidspunktet for sin tiltrædelse af Den Europæiske Union.

Monetær politik

EU anerkender de betydelige fremskridt, som Montenegro har gjort med hensyn til at tilpasse sin lovgivning til gældende EU-ret for at sikre centralbankens funktionelle, institutionelle, personlige og finansielle uafhængighed.

EU noterer sig, at loven om Montenegros centralbank sikrer og gennemfører alle fire principper om centralbankens uafhængighed (funktionel, institutionel, personlig og finansiell uafhængighed) i overensstemmelse med traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) og statuten for Det Europæiske System af Centralbanker (ESCB) og Den Europæiske Centralbank (ECB). I loven defineres det udtrykkeligt, at hovedformålet for Montenegros centralbank er at fastholde prisstabilitet. Uden at det berører dette centrale mandat, understøtter Montenegros centralbank også EU's økonomiske politikker.

EU noterer sig, at Montenegros centralbank fungerer uafhængigt i forfølgelsen af sine mål, idet loven forbyder enhver udefrakommende indflydelse, herunder fra offentlige organer eller andre enheder, på dens beslutningsprocesser og -organer. Dette princip omfatter Montenegros centralbanks afgørelser, som ikke kan godkendes, annulleres, omstødes eller på anden måde ændres af eksterne myndigheder, medmindre der er tale om domstolskontrol.

EU bemærker, at loven om Montenegros centralbank fastsætter en embedsperiode på seks år for centralbankchefen, vicecheferne og andre rådsmedlemmer med stærke garantier mod deres vilkårlige afskedigelse, da betingelserne for afskedigelse er i fuld overensstemmelse med ESCB/ECB-statutten. EU noterer sig også, at loven ligeledes fastlægger udvælgelseskriterier, regler om uforenelighed og begrænsninger for beskæftigelse efter embedsperiodens udløb for at forhindre eventuelle interessekonflikter.

For så vidt angår finansiell uafhængighed noterer EU sig, at loven om Montenegros centralbank er i overensstemmelse med statuten for ESCB og ECB. EU noterer sig endvidere, at Montenegros centralbank uafhængigt genererer sine egne indtægter, vedtager sin finansieringsplan, sit årsregnskab og fastsætter overskud og tab samt udlodningen af overskud i henhold til loven om Montenegros centralbank. Montenegros centralbank har indført revisionsmekanismer, herunder ved at udpege en uafhængig ekstern revisor. EU forventer, at disse sikkerhedsforanstaltninger bidrager til Montenegros centralbanks finansielle holdbarhed og operationelle uafhængighed og beskytter Montenegros centralbank mod politisk indflydelse. For at bevare CBM'ens finansielle autonomi er det vigtigt, at Montenegros regering opretholder den aftale, der er indgået med CBM'en om servicegebyrer, som er en vigtig indtægtskilde og bidrager til CBM'ens finansielle uafhængighed og operationelle autonomi.

EU ser med tilfredshed på ændringen af artikel 143 i Montenegros forfatning, der blev vedtaget den 24. august 2026, og som yderligere styrker centralbankens funktionelle uafhængighed.

EU noterer sig, at Montenegros retlige ramme forbyder monetær finansiering af den offentlige sektor og er i overensstemmelse med artikel 123 i TEUF og ESCB/ECB-statuten.

EU noterer sig endvidere, at en række juridiske ændringer af bl.a. den sektorspecifikke lovgivning om kreditinstitutter, pensionskasser samt indskudsbeskyttelse og -forsikring omhandlede spørgsmålet om forbud mod privilegeret adgang for den offentlige sektor til finansielle institutioner som krævet i artikel 124 i TEUF. EU noterer sig, at disse ændringer, der finder anvendelse ved tiltrædelsen, vil sikre fuld overensstemmelse med gældende EU-ret på dette område.

EU understreger, at det er yderst vigtigt, at Montenegro bevarer Montenegros centralbanks uafhængighed og beskytter den mod utilbørlig politisk indflydelse, navnlig ved fuldt ud at overholde og gennemføre loven om Montenegros centralbank og anden relevant lovgivning.

EU bemærker, at Montenegro har gjort betydelige fremskridt med integrationen af sin centralbank i ESCB, at det har udarbejdet en integrationskøreplan, og at det fortsat styrker den nødvendige administrative, tekniske og operationelle kapacitet til at udføre ESCB-relaterede opgaver ved tiltrædelsen.

Anvendelse af TEUF's ramme for indførelse af euroen på Montenegro

EU har gentagne gange understreget, at en ensidig euroisering af Montenegros økonomi er i strid med den underliggende begrundelse i TEUF, som udstikker en klar institutionel kurs hen imod indførelse af euroen. For at kunne indføre euroen skal EU-medlemsstaterne have opnået en høj grad af vedvarende konvergens, hvilket måles ved opfyldelse af fire nominelle konvergenskriterier (prisstabilitet, finanspolitisk holdbarhed, valutakurs og langfristet rentesats), samtidig med at der også tages hensyn til andre faktorer, der er relevante for økonomisk integration og konvergens, jf. artikel 140, stk. 1, i TEUF og protokol (nr. 13) om konvergenskriterierne.

EU minder om den generelle holdning i forbindelse med tiltrædelseskonferencen med Montenegro (AD 23/12 CONF-ME 2), hvori det fastsættes, at Montenegros anvendelse af euroen, hvilket de montenegrinske myndigheder har truffet beslutning om under ganske særlige omstændigheder, ingen betydning har for et eventuelt medlemskab af euroområdet, og at spørgsmålet vil blive behandlet under forhandlingerne. I holdningen tilføjes det desuden, at Montenegro vil deltage i Den Økonomiske og Monetære Union fra tiltrædelsen som medlemsstat med dispensation og skal tiltræde euroområdet efter Rådets afgørelse herom på grundlag af en evaluering af, om landet opfylder de nødvendige betingelser.

EU minder også om EU's fælles holdning vedrørende kapitel 17 (AD 4/18 CONF-ME 2), hvori det præciseres, at EU vil bestemme, hvorledes EU's ramme for vedtagelsen af euroen skal anvendes inden den foreløbige lukning af dette kapitel. Som følge heraf har EU udviklet og forelagt Montenegro en løsning, der tager højde for Montenegros ekstraordinære situation og sikrer, at den konvergensvurdering, der anvendes for Montenegro, økonomisk set svarer til den, der anvendes for andre medlemsstater, og på behørig vis gør det muligt at vurdere Montenegros overholdelse af den høje grad af vedvarende konvergens, der kræves i henhold til artikel 140 i TEUF.

EU anerkender, at Montenegro formelt har accepteret den foreslåede løsning for den tilpassede ramme for konvergensvurdering med henblik på indførelse af euroen og opfyldt det femte benchmark, der er fastsat i EU's fælles holdning AD 4/18 CONF-ME 2.

Den tilpassede ramme for konvergensvurdering for Montenegro vil blive en del af tiltrædelsestraktaten.

Økonomisk politik

EU noterer sig, at Montenegro har gjort betydelige fremskridt med at forberede koordineringen af EU-medlemsstaternes økonomiske politikker i overensstemmelse med TEUF. EU ser med tilfredshed på den afgørende milepæl, der er nået med hensyn til statistisk tilpasning til kravene i det europæiske national- og regionalregnskabssystem 2010 (ENS 2010), navnlig for så vidt angår indberetning af data, tabeller og opgørelser vedrørende statistikker over offentlige finanser og proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, som er afgørende for overvågningen af de nationale budgetter i henhold til artikel 126 i TEUF. EU opfordrer Montenegro til yderligere at tilpasse sig de statistiske krav og gennemsigtighedskravene til de nationale budgetrammer og noterer sig Montenegros tilsagn i denne henseende i henhold til kapitel 18 (Statistikker) i tiltrædelsesforhandlingerne.

EU bemærker, at Montenegro stort set har tilpasset sig direktiv 2011/85/EU ved at vedtage loven om budgetmæssig og finanspolitisk ansvarlighed den 24. august. Loven omfatter de vigtigste elementer, der kræves i henhold til EU's regler om budgetrammer, herunder finanspolitiske regler, en mellemfristet budgetramme, stærkere budgetplanlægning og -gennemførelse, resultatbudgettering, forvaltning af offentlig gæld, overvågning af finanspolitiske risici og oprettelse af et uafhængigt finansråd.

EU ser med tilfredshed på udnævnelsen af alle medlemmer af finansrådet den 31. juli 2026, men opfordrer Montenegro til at fremskynde operationaliseringen af rådet, som skal begynde at afgive uafhængige udtalelser og ekspertudtalelser om regeringens budgetplaner i god tid inden tiltrædelsesdatoen.

EU noterer sig endvidere, at Montenegro fortsat deltager i den årlige økonomiske og finansielle dialog mellem EU og regionale partnere (det økonomiske reformprogram) og regelmæssigt giver tilsagn om at gennemføre de årlige politiske retningslinjer. Det økonomiske reformprogram fungerer som den centrale mekanisme for makroøkonomisk og finanspolitisk planlægning og sikrer overensstemmelse med processen vedrørende det europæiske semester.

EU understreger, at en fortsat indsats og en vedvarende gennemførelse af strukturreformer – navnlig dem, der er prioriteret i den landerapport, der ledsager den årlige meddelelse om EU's udvidelsespolitik, i reformdagsordenen i henhold til vækstplanen for Vestbalkan og i den årlige økonomiske og finansielle dialog mellem EU og regionale partnere – fortsat er nødvendig for at opretholde og yderligere styrke Montenegros evne til at fungere som markedsøkonomi og for at sikre Montenegros konkurrenceevne i Unionen ved tiltrædelsen.

* * *

På baggrund af ovenstående betragtninger noterer EU sig, at dette kapitel ikke kræver yderligere forhandlinger på nuværende tidspunkt.

EU vil fortsat under hele forhandlingsforløbet overvåge de fremskridt, der gøres med hensyn til tilpasning til og gennemførelse af gældende EU-ret. EU understreger, at det vil lægge særlig vægt på overvågningen af alle de specifikke spørgsmål, der er omhandlet ovenfor, med henblik på at sikre Montenegros administrative kapacitet, dets kapacitet til at gennemføre og håndhæve gældende EU-ret inden for dette kapitel, herunder en styrket evne til at fungere som markedsøkonomi, samt fuldførelsen af tilpasningen af lovgivningen. Der skal lægges særlig vægt på sammenhængen mellem dette kapitel og andre forhandlingskapitler. Det vil først på et senere tidspunkt i forhandlingerne være muligt at foretage en endelig vurdering af, hvorvidt Montenegros lovgivning er i overensstemmelse med gældende EU-ret, og af landets gennemførelseskapacitet på alle områder. Ud over alle de oplysninger, som EU måtte anmode om med henblik på forhandlingerne om dette kapitel, og som skal forelægges for konferencen, opfordrer EU Montenegro til regelmæssigt at forelægge stabiliserings- og associeringsrådet detaljerede skriftlige oplysninger om de fremskridt, der gøres med hensyn til gennemførelsen af gældende EU-ret, og som styrker dets administrative kapacitet.

På baggrund af alle ovenstående betragtninger vil EU om nødvendigt vende tilbage til dette kapitel på et passende tidspunkt.

EU noterer sig, at Montenegro i sin forhandlingsposition AD 21/17 CONF-ME 8 + ADD 1 og addendum AD 64/26 CONF-ME 28 accepterer gældende EU-ret inden for kapitel 17 pr. 28. august 2026.

EU anerkender, at Montenegro erklærer, at det vil fortsætte processen med tilpasning til gældende EU-ret, og at det vil være klar til at gennemføre den senest på tidspunktet for landets tiltrædelse af Den Europæiske Union.

EU erindrer desuden om, at der kan komme ny EU-ret til mellem den 28. august 2026 og forhandlingernes afslutning.

**UDKAST – JURIDISKE ÆNDRINGER SOM FØLGE
AF EU'S FÆLLES HOLDNING**

DEL [XX]

PRINCIPPER

Artikel [X]

Montenegro deltager fra tiltrædelsesdatoen i Den Økonomiske og Monetære Union som medlemsstat med dispensation i henhold til artikel 139 i TEUF.

- Uden at det berører stk. 1, skal Montenegro ved tiltrædelsen af Unionen undtagelsesvis have tilladelse til fortsat at anvende euroen som sit eneste lovlige betalingsmiddel i henhold til sin nationale lovgivning.
- Euroen er ikke lovligt betalingsmiddel i Montenegro i henhold til EU-retten, før dispensationen er ophævet, jf. artikel 140, stk. 2, i TEUF.
- Indtil ophævelsen af dispensationen giver Montenegros brug af euroen ikke landet nogen rettigheder eller forpligtelser, der følger af status som medlemsstat, der har euroen som valuta.
- I betragtning af Montenegros ganske særlige omstændigheder skal kravene i artikel 140, stk. 1, første afsnit, tredje og fjerde led, i TEUF og nærmere beskrevet i artikel 3 og 4 i protokol (nr. 13) til traktaterne tilpasses som fastsat i protokol nr. [xx].

Protokol nr. [xx] om visse tilpasninger af rammen for konvergensvurdering for Montenegro [knyttes som bilag til tiltrædelsestraktaten]

Betragtninger:

Montenegros brug af euroen er begrundet i særlige historiske omstændigheder. Som følge af hyperinflationen efter krigene i 1990'erne begyndte Montenegro de facto at anvende den tyske D-mark i 1990'erne. For at stabilisere sin økonomi begyndte Montenegro officielt at anvende D-mark som lovligt betalingsmiddel i 1999 sideløbende med den jugoslaviske dinar, og i 2000 blev det Montenegros eneste lovlige betalingsmiddel. Der var ingen aftale med Forbundsrepublikken Tyskland om Montenegros brug af D-marken. Efter at eurosedler og -mønter var sat i omløb i euroområdet, erstattede Montenegro i marts 2002 D-marken med euroen som sit eneste lovlige betalingsmiddel. Der er heller ikke indgået nogen aftale med Den Europæiske Union om Montenegros brug af euroen.

- I oktober 2007 erklærede Rådet, at en ensidig euroisering er uforenelig med traktaterne, der ser et lands indførelse af euroen som resultatet af en struktureret, multilateral konvergensproces, og at traktaternes implikationer for Montenegros valutaordning vil blive taget op til nærmere drøftelse, når tiden er inde, dvs. senest under eventuelle fremtidige forhandlinger om tiltrædelse af Den Europæiske Union.
- Montenegros brug af euroen skaber vanskeligheder for anvendelsen af to af de fire konvergenskriterier, der er fastsat i artikel 140, stk. 1, i TEUF og nærmere beskrevet i protokol (nr. 13) til traktaterne¹, nemlig kriterierne vedrørende valutakursen og i mindre grad den langfristede rentesats. Dette mindsker deres faktiske økonomiske relevans for vurderingen af kravet om en høj grad af vedvarende konvergens som fastsat i artikel 140, stk. 1, i TEUF.

¹ Protokol (nr. 13) om konvergenskriterierne (EUT C 202 af 7.6.2016, s. 281, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/pro_13/oj).

- I betragtning af brugen af euroen i Montenegro kan kriterierne vedrørende valutakursen og den langfristede rentesats ikke fuldt ud anvendes som en markedstest af risiciene for den makroøkonomiske og finansielle stabilitet, jf. artikel 140, stk. 1, i TEUF og protokol (nr. 13) til traktaterne. En afgørende vanskelighed ved vurderingen er navnlig testen af fraværet af alvorlige valutakursspændinger, som ikke finder anvendelse, når der ikke er nogen valutakurs. I betragtning af den umulige materielle anvendelse af valutakurskriteriet og svækkelsen af anvendeligheden af kriteriet vedrørende den langfristede rentesats bør en dybdegående undersøgelse af "andre faktorer", der er relevante for økonomisk integration og konvergens, jf. artikel 140, stk. 1, sidste afsnit, i TEUF, derfor erstatte valutakurskriteriet og supplere rentekriteriet for at muliggøre en korrekt vurdering af kravet om en høj grad af vedvarende konvergens.
- Valget af andre relevante faktorer som elementer til erstatning og supplement følger et princip om funktionel ækvivalens med henblik på at kompensere for manglen på relevante oplysninger til at vurdere, om der er opnået en høj grad af vedvarende konvergens, oplysninger, som ellers ville være blevet tilvejebragt gennem konstateringen af alvorlige spændinger i valutakursen og en høj langfristet rentesats. Dette bør også sikre, at den konvergensvurdering, der anvendes for Montenegro, økonomisk set svarer til den, der anvendes for andre medlemsstater med dispensation.

- Navnlig bør undersøgelsen af: i) situationen for og udviklingen i betalingsbalancen (løbende poster, kapitalposter og finansielle poster), herunder den finansielle aktiv- og passivstilling over for udlandet, og ii) situationen for og udviklingen i pris- og omkostningskonkurrenceevnen have til formål at fastslå eventuelle eksterne eller interne sårbarheder, som kunne have ført til alvorlige valutakursspændinger, hvis Montenegro havde sin egen valuta. Denne vurdering bør sigte mod at evaluere holdbarheden i Montenegros stilling over for udlandet. Den bør også undersøge eventuelle interne ubalancer, som kan føre til eksterne ubalancer. I overensstemmelse med artikel 140, stk. 1, i TEUF og protokol (nr. 13) til traktaterne bør Montenegro have en holdbar stilling over for udlandet under sin deltagelse i valutakursmekanismen (ERM II) i mindst to på hinanden følgende år.
- Analysen af disse elementer, jf. foregående betragtning, bør være lige så relevant for vurderingen af, om der er opnået en høj grad af vedvarende konvergens, som analysen af de øvrige konvergenskriterier. Analysen kan føre til en positiv vurdering, hvis de øvrige kriterier også er opfyldt, og der er konstateret en høj grad af vedvarende konvergens, eller til en negativ vurdering i tilfælde af risici for holdbarheden i stillingen over for udlandet.
- Vurderingen bør tage hensyn til Montenegros grundlæggende makroøkonomiske forhold, og om de løbende poster understøttes af stabile eksterne finansieringskilder som målt på de finansielle poster. En supplerende analyse af den finansielle aktiv- og passivstilling over for udlandet bør gøre det muligt at måle landets eksponering for risici for mulige ændringer i udenlandske investorers tillid og de dermed forbundne risici for en pludselig korrektion af stillingen over for udlandet. Denne analyse bør også tage hensyn til opdelingen af passiver over for udlandet i udenlandske direkte investeringer og gæld. Mens priser og omkostninger bør undersøges som en del af prisstabilitetskriteriet, bør en analyse af indikatorer for den eksterne konkurrenceevne bidrage til at forstå, om akkumulerede ændringer i priser og omkostninger udgør en risiko for de eksterne resultater, f.eks. målt ved stigninger i eksportmarkedsandele.

- Analysen bør også tilstræbe at identificere eventuelle interne ubalancer, som, hvis de ikke afhjælpes, i sidste ende kan kræve en tilpasning over for udlandet. Dette bør navnlig omfatte en vurdering af udviklingen i husholdningernes eller virksomhedernes gældsætning under hensyntagen til både gældsdynamikken og gældsniveauet. Begge dimensioner bør evalueres i lyset af landets grundlæggende makroøkonomiske forhold. Analysen af eventuelle interne ubalancer bør suppleres med en undersøgelse af eventuelle sårbarheder i den finansielle sektor, da sådanne sårbarheder kan fungere som en kraftig forstærker af andre makroøkonomiske ubalancer. Mens finanspolitiske ubalancer er en veldokumenteret mulig kilde til eksterne ubalancer, bør vurderingen heraf desuden være omfattet af det finanspolitiske kriterium og derfor ikke indgå i analysen af "andre faktorer".
- De to dimensioner af holdbarhedsvurderingen, den eksterne og den interne, bør foretages ved at undersøge en række indikatorer. Der bør tages hensyn til tværdimensionelle interaktioner for at identificere mulige kilder til sårbarhed, der kan forstærke hinandens virkninger. Analysen bør nøje anvende de metoder og kvantitative instrumenter, der er udviklet inden for rammerne af proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer (PMU), som er fastsat ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer² og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1174/2011 af 16. november 2011 om håndhævelsesforanstaltninger til at korrigere uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer i euroområdet³. Analysen bør navnlig tage hensyn til resultaterne af eventuelle dybdegående PMU-undersøgelser. I overensstemmelse med tidligere konvergensberetninger bør vurderingen af "andre faktorer" også tage hensyn til den institutionelle kvalitet i betragtning af dens rolle i udformningen af den makroøkonomiske modstandsdygtighed og økonomiens tilpasningsevne.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1174/2011 af 16. november 2011 om håndhævelsesforanstaltninger til at korrigere uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer i euroområdet (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 8, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2011/1174/oj>).

- Konvergenskriterierne vedrørende prisstabilitet og finanspolitisk holdbarhed bør finde anvendelse på Montenegro som fastsat i artikel 140, stk. 1, i TEUF og protokol (nr. 13) til traktaterne. Kravet om den nationale lovgivnings forenelighed med artikel 130 og 131 i TEUF og statuten for ESCB og ECB bør også finde anvendelse på Montenegro som fastsat i artikel 140, stk. 1, i TEUF.
- I overensstemmelse med den nuværende ramme for deltagelse i ERM II, der er fastlagt af ERM II-parterne i 2018 for Bulgarien og 2019 for Kroatien, bør Montenegro og ERM II-parterne desuden blive enige om en række forudgående politiske tilsagn, som medlemsstaten skal gennemføre, inden den tiltræder ERM II, på politikområder, der er af stor relevans for en gnidningsløs overgang til og deltagelse i ERM II.

De forudgående tilsagn bør som minimum omfatte et tæt samarbejde med den fælles tilsynsmekanisme, en passende makroprudentiel ramme og en passende ramme for bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme.

- I overensstemmelse med tidligere praksis bør Montenegro også give yderligere tilsagn på tidspunktet for tiltrædelsen af ERM II ("tilsagn efter tiltrædelsen") med henblik på at opnå en høj grad af vedvarende konvergens som krævet i artikel 140, stk. 1, i TEUF.
- Tilsagnene før og efter tiltrædelsen bør blandt andre faktorer tage hensyn til behovet for reformer for at håndtere makroøkonomiske sårbarheder og eventuelle yderligere udfordringer som følge af Montenegros tidligere ensidige euroisering.
- Montenegro bør også træffe de nødvendige foranstaltninger for at styrke sin centralbanks operationelle og analytiske kapacitet på den monetære politiks område med henblik på at sikre Montenegros centralbanks effektive deltagelse i Eurosystemet efter ophævelsen af dispensationen.

Artikel 1

Anvendelsesområde

Denne protokol fastlægger en tilpasset ramme for konvergensvurdering med henblik på Montenegros indførelse af euroen i henhold til artikel 140 i TEUF for så vidt angår artikel 140, stk. 1, første afsnit, tredje og fjerde led, i TEUF som nærmere beskrevet i artikel 3 og 4 i protokol (nr. 13) til traktaterne. Elementerne i de artikler, hvoraf denne protokol ikke indeholder nogen tilpasning, berøres ikke af denne protokol.

Artikel 2

Anvendelse af konvergenskriterierne

Valutakurskriteriet, der er fastsat i artikel 140, stk. 1, første afsnit, tredje led, i TEUF og nærmere beskrevet i artikel 3 i protokol (nr. 13) til traktaterne, finder ikke anvendelse på Montenegro som et materielt økonomisk kriterium og erstattes af artikel 4-6.

- Kriteriet vedrørende den langfristede rentesats, der er fastsat i artikel 140, stk. 1, første afsnit, fjerde led, i TEUF og nærmere beskrevet i artikel 4 i protokol (nr. 13) til traktaterne, finder fortsat anvendelse på Montenegro og suppleres med artikel 4-6.

Artikel 3

Deltagelse i ERM II

Uanset artikel 2, stk. 1, ansøger Montenegro om deltagelse i valutakursmekanismen (ERM II) som fastsat i artikel 140, stk. 1, første afsnit, tredje led, i TEUF.

- Montenegro deltager i ERM II i mindst to på hinanden følgende år inden vedtagelsen af en positiv konvergensvurdering i henhold til artikel 140 i TEUF og artikel 3 i protokol (nr. 13) til traktaterne.
- Montenegro skal have en holdbar stilling over for udlandet under sin deltagelse i ERM II i en periode på mindst to på hinanden følgende år.
- Forud for deltagelsen i ERM II bliver Montenegro og ERM II-parterne enige om en række forudgående politiske tilsagn, som Montenegro skal gennemføre, inden det tiltræder ERM II. Montenegro giver også yderligere tilsagn på tidspunktet for tiltrædelsen af ERM II (tilsagn efter tiltrædelsen).

Artikel 4

Andre relevante faktorer

Med henblik på at vurdere, om Montenegro har opnået en høj grad af vedvarende konvergens, lægges der særlig vægt på undersøgelsen af de andre relevante faktorer, der er omhandlet i artikel 140, stk. 1, sidste afsnit, i TEUF.

Artikel 5

Ekstern holdbarhedsvurdering

Den i artikel 4 omhandlede undersøgelse omfatter navnlig en vurdering af:

- (i) situationen for og udviklingen i betalingsbalancen (løbende poster, kapitalposter og finansielle poster), herunder den finansielle aktiv- og passivstilling over for udlandet, og
- ii) situationen for og udviklingen i pris- og omkostningskonkurrenceevnen.

1. Undersøgelsen skal fastslå, om der er eksterne eller interne ubalancer, som kunne have ført til alvorlige valutakursspændinger, hvis Montenegro havde sin egen valuta, og om stillingen over for udlandet er holdbar.
2. Hvis der er risici for holdbarheden i stillingen over for udlandet, kan det føre til den konklusion, at der ikke er opnået en høj grad af vedvarende konvergens.

Artikel 6

Interne ubalancer og den finansielle sektor

Med henblik på artikel 5, stk. 2, omfatter vurderingen af eventuelle interne ubalancer, som kan føre til eksterne ubalancer:

- i) udviklingen i husholdningernes og virksomhedernes gældsætning
- ii) sårbarheder i den finansielle sektor.

Artikel 7

Centralbankens kapacitet

Montenegro træffer de nødvendige foranstaltninger for at styrke sin centralbanks operationelle og analytiske kapacitet på den monetære politiks område.

Sådanne foranstaltninger skal sikre Montenegros centralbanks effektive deltagelse i Eurosystemet efter ophævelsen af dispensationen.
